

واکنش سریع هنگام وقوع زلزله می تواند شما را از جراحات احتمالی محافظت کند. حداقل دوبار در سال، پناه‌گیری را تمرین کنید.

گزارشی از نقش احزاب در ایران، آشنایی مردم با آنها و پاسخ به این سوال که چرا تنها ۹۸ حزب در فهرست اخیر وزارت کشور قرار گرفته‌اند

فعالیت حزبی یا محفلی؟

◀ دبیر کل حزب اسلامی ایران زمین: احزاب به نقشی که به‌عهده دارند، بی‌توجهند و برای همین است که در جهت‌دهی افکار عمومی غافل می‌مانند و نهادینه و مردمی نمی‌شوند

◀ دبیر حزب اعتدالگرایان: بی‌توجهی به احزاب بی‌توجهی به مردم است چون احزاب از بدنه مردم‌اند و برای اینکه مردم بتوانند نقش آفرین باشند، باید احزاب فعال تر وارد عرصه شوند

◀ عضو شورای مرکزی حزب موتلفه اسلامی: ما کار منسجمی از احزاب و تشکلات در راستای تربیت اجتماعی و سیاسی نمی‌بینیم. در هیچ کتاب آموزشی علاقه‌ای به بحث تشکیلاتی دیده نمی‌شود

شهروند| «۲۳ اسفند مجمع عمومی خانه احزاب با

حضور ۹۸ حزب تشکیل می‌شود» خبری که این امید را در دل زنده می‌کند که شاید دوباره می‌شود منتظر روزی بود که احزاب در ایران به روزهای طلایی‌شان برگردند. احزاب و تشکیلات سیاسی ایران را شاید بتوان به دوران قاجار پیوند زد. به زمانی از تاریخ که مردم با تمدن اروپایی، بیشتر آشنا شدند و فعالیت سیاسی به شیوه نوینش در میان نخبگان طرفداران بیشتری یافت. تمایلی که نخستین تشکیلات سیاسی جدید ایران را رقم زد تا «فراموشخانه» به دست میرزا ملکم‌خان ناظم‌الدوله تشکیل شود یعنی سال ۱۲۷۳ ق. اگرچه «فراموشخانه» عمر زیادی نداشت و تا پنجاه‌سال بعد از تعطیلی‌اش تشکیلاتی به قامت خود ندید. «مجمع آدمیت» همه تلاش خود را در غالب تشکل سیاسی کرد و به نتیجه دلخواه دست نیافت تا فعالیت احزاب و جمعیت‌های سیاسی فرازونشیب‌های بسیاری را پشت‌سر گذراند. حالا در ایران سه جریان فعالیت می‌کنند: اصولگرایان، اصلاح‌طلبان و اعتدالگرایان که حزبی اگر هست، منتسب به آنهاست. آمارها و نوشته‌های جستجوگر بخته از وجود تعداد بالایی از احزاب می‌گویند. احزابی که در آخرین‌غربالگری به عدد ۹۸ رسیده‌اند. همین پنج روز پیش بود که سلمان سامانی، سخنگوی وزارت کشور در صفحه اینستاگرام خود فهرست احزاب انطباق داده شده با قانون جدید احزاب و تشکل‌های سیاسی کشور را منتشر کرد. احزابی که نسبت به هفت‌سال پیش که تعدادشان ۲۲۳ مورد بود، حالا از نصف هم کمتر شده. در فهرست جدید وزارت کشور، نام ۹۸ حزب و تشکل سیاسی دیده می‌شود که از نظر این وزارت‌خانه، این احزاب رسمی می‌توانند فعالیت خود را ادامه دهند. این احزاب در دو سال گذشته و در مدت قانونی تعیین شده از سوی وزارت کشور اقدام به تشکیل کنگره سراسری فوق‌العاده برای انطباق اساسنامه و مرامنامه خود با قانون جدید کرده‌اند.

وزارت کشور و مجلس شورای اسلامی مدت قانونی انطباق را چند ماه هم تمدید کردند تا احزاب و تشکل‌های بیشتری بتوانند خود را با قانون جدید انطباق دهند، اما به گزارش «عصر ایران»- بسیاری از احزاب بنا به دلایل مختلف قادر به برگزاری کنگره سراسری فوق‌العاده نشدند و بعضی از آنها هم که کنگره برگزار کرده‌اند، نتوانسته‌اند شروط قانونی جدید را از جمله گردهمایی ۳۰۰ نفری در کنگره سراسری برای احزاب ملی را برآورده کنند و کنگره آنها مورد تأیید ناظر وزارت کشور قرار نگرفته است. بنابراین از میان حدود ۲۵۰ حزب و تشکل سیاسی رسمی کشور تنها ۹۸ حزب ملی و استانی توانسته‌اند فرایند انطباق خود با قانون جدید را تکمیل کنند و از این پس فعالیت نزدیک به ۱۵۰ حزب دیگر که نتوانسته‌اند این انطباق را انجام دهند، از نظر وزارت کشور رسمیت نخواهند داشت.

کم‌کاری احزاب و مردمان پیگانه با تشکیلات

مدارس تا آخرین روز کاری اسفند فعال‌اند

تسنیم|وزیر آموزش و پرورش از فعالیت درسی مدارس تا آخرین روز کاری اسفندماه خبر داد و گفت: «والدین برنامه‌های سفر خود را به‌گونه‌ای تنظیم کنند تا لطمه‌ای به فعالیت تحصیلی دانش آموزان وارد نشود.» محمدبطحایی که در جمع خبرنگاران صحبت می‌کرد، از افزایش اعتبارات وزارت آموزش و پرورش در لایحه بودجه سال آینده خبر داد: «در لایحه بودجه سال آینده اعتبارات عمرانی این وزارت‌خانه نسبت به امسال افزایش سه‌برابری دارد.» براساس اعلام او، بودجه کل کشور به‌زودی نهایی می‌شود و در صورت تصویب لایحه بودجه، اعتبارات سال آینده عمرانی وزارت آموزش و پرورش نسبت به امسال، سه‌برابر افزایش می‌یابد. وزیر آموزش و پرورش با بیان این که با اختصاص این اعتبارات، کمبود تجهیزاتی مدارس برطرف می‌شود، افزود: «بخشی از اعتبارات عمرانی سال آینده برای تأمین وسایل گرمایشی و سرمایشی پیشرفته و نوین در مدارس هزینه می‌شود.»

«محمد» حتی بحث‌های سیاسی و گفتن از دغدغه‌های اجتماعی را در میان هم‌سن‌وسال‌هایش به ندرت می‌بیند: «ما در کشورمان به معنای واقعی کلمه حزب نداریم و شاید برای همین است که مسئولان با بعضی مشکلات و خواسته‌های مردم عامی بیگانه‌اند چون در جوامع دیگر این احزاب هستند که میان دولت‌ها و مردم ارتباط برقرار می‌کنند.»

آشنایی کم مردم درباره فعالیت احزاب از نظر فعالان این حزب‌ها، دلایل مختلفی دارد. حسن لاسجردی، عضو شورای مرکزی حزب موتلفه اسلامی درباره احزاب و اقبال

سیاست مردان خودش را دارد. دلشوره بالا و پایین رفتن

نرخ سیگار با ما، بقیه چیزها برای دیگران.»

«چند نفر به این سوال شما پاسخ داده‌اند؟ مطمئنم تعدادشان به انگشتان یک‌دست هم نمی‌رسد.»

«محمد» مدیر مارکتینگ یکی از شرکت‌های خودروسازی است، ۲۷ سال بیشتر ندارد و بر این باور است

که مردم ایران آگاهی سیاسی ندارند: «صلا مگر در ایران

حزبی داریم که آن قدر فعال باشد؟ برای چی ما باید آنها را

بشناسیم؟ تا حدودی هم بی‌تقصیر بودند چون همیشه با

این عبارت روبه‌رو بوده‌اند که سیاست به درد نمی‌خورد.»

بیش از یک قرن قدمت و تأیید ۹۸ حزب

معتقدم احزاب ضربه گیر نظام‌اند چون توجه به احزاب سبب می‌شود دولتمردان و نظام آسیب نبینند. احزاب به‌عنوان پل ارتباطی دولت و مردم می‌توانند نقش آفرینی کنند. اگر به احزاب توجه می‌شد قطعاً این همه فساد اقتصادی در ایران وجود نداشت یا مشکل ازدواج در این سطح نبود. توجه به احزاب کمک می‌کرد مدیران کاردان فعالیت کنند. علت اصلی مشکل مملکت ما این است که به احزاب بی‌توجه بوده‌ایم و این در حالی است که حتی در کشور‌های اطراف‌مان هم فعالیت احزاب را شاهدیم.

مشارکت و ... به مرور زمان شکل گرفتند تا کشور

به سمت دوقطبی شدن برود، البته در مجلس پنجم

۱۲۷ نماینده به‌عنوان تفکر اصولگرایی و ۱۰۸ نماینده

به‌عنوان تفکر اصلاح‌طلبی فعالیت داشتند. اگر چه ۳۸

نماینده مجلس پنجم خدمت امام (ره) رسیدند و بعد

از صحبت‌ها، امام (ره) فرمودند خیر دنیا و آخرت شما

هم این است که مستقل و آزاد باشید. مینا را بر این

گذاشتیم و حزب اعتدالگرایان در سال ۱۳۷۶ فعالیت

خود را آغاز کرد.

• **داستان شکل‌گیری و تعطیلی خانه احزاب چگونه‌بود؟**

من جزو یکی از بنیانگذاران خانه احزاب به همراه ۱۳ نفر از آقایان از جمله موسوی تبریزی، غفوری‌فرد، بادامچیان، حسین کاشفی، کواکبیان و ... بودم که تا زمان دولت هشتم فعالیت داشت، اما دولت‌های نهم و دهم اعتقادی به حزب نداشت برای همین خانه احزاب تعطیل شد تا روی کار آمدن دولت یازدهم که صحبت از حزب و کار کردن با احزاب به میان آمد. در آن برهه ۲۲۶ حزب مجوز گرفته بودند و تعدادی هم در دولت یازدهم مجوز گرفتند تا تعداد احزاب به ۲۵۶ حزب برسد. سه جریان در مملکت به‌عنوان قدرت حزبی فعالیت داشتند و اساسنامه‌ای در خانه احزاب تهیه شد و بر مبنای آن ۷ نماینده از اصولگرایان، ۷ نماینده اصلاح‌طلب و ۷ نماینده از اعتدالگرایان شورای مرکزی تشکیل شد با ۹ عضو علی‌البدل.

• **علت بی‌توجهی به احزاب را در چه چیز باید جست‌وجو کرد؟**

در این زمینه مسئولان مقصرند. خانه احزاب می‌توانست در این راستا نقش تاثیر گذاری داشته باشد، اما متأسفانه با بی‌مهری روبه‌رو شده است. خانه احزاب بعد از احیا بیش از ۴۰۰ بار مکاتباتی با مسئولان داشته تا در جلسات حضور داشته باشند، اما تنها علی‌لاریجانی، رئیس مجلس پاسخگو بودند.

از بعد روانشناختی احزاب باید برای افکار عمومی در مورد فعالیت‌ها و ورودشان شفاف‌سازی‌ها و اطلاع‌رسانی‌های لازم را داشته باشند

عمومی از آنها به «شهروند» می‌گوید: «گفتن از احزاب و تمایل نداشتن یا حتی آشنایی شهروندان با فعالیت آنان را اگر از بعد تاریخی مورد واکاوی قرار دهیم، باید گفت همیشه نگاهی منفی به احزاب وجود داشته. شاید به این دلیل که جامعه شاهد احزابی بوده که در راستای اهداف آدم‌های خاص یا منافع فردی فعالیت می‌کرده‌اند. البته یکی از ویژگی‌های ما هم این است که در بیشتر مواقع کار جمعی را نمی‌پسندیم، شاید هم موفق نبوده‌ایم. برای همین اهداف فردی بر اهداف جمعی همیشه اولویت داشته‌است.»

لاسجردی احزاب را در بعد اجتماعی هم با مشکلاتی دست‌به‌گریبان می‌بیند: «در مورد بحث‌های اجتماعی هم با مشکلاتی در زمینه احزاب روبه‌رو هستیم. ما کار منسجمی از احزاب و تشکیلات در راستای تربیت اجتماعی و سیاسی نمی‌بینیم. در هیچ کتاب آموزشی علاقه‌ای به بحث تشکیلاتی دیده نمی‌شود یا حتی احزاب کمک و ساماندهی دولت‌ها را دارند، اما هیچ‌گاه فضای سیاسی برای فعالیت‌شان از طرف دولت‌ها به آنها داده نشده‌است. درواقع به‌عنوان فعال سیاسی به آنها نگاه نمی‌شود. دولت‌ها از پتانسیل احزاب استفاده نمی‌کنند. تجربه تاریخی معمولاً این‌گونه بوده که تجربه موفق نبوده‌است.» عضو شورای مرکزی حزب موتلفه اسلامی معتقد است ما مشکلی برداشتی یا مفهومی از احزاب داریم که نیاز به بازسازی دارد: «تکته اول این است که ما در جامعه باید کار تبلیغاتی و تدوینی انجام دهیم. درواقع باید تفاوت فعالیت‌های حزبی و محفلی مشخص شود. با توجه به تجربه چندسال اخیر احزاب پیش‌ساخته دست دولت‌ها هستند که در زمان توزیع قدرت نقش آفرینی کنند. احزاب باید خود را در معرض قضاوت مردم قرار بدهند تا مشخص شود منشأ چه آثاری بودند.» به گفته او مردم ما بر این باورند که ظهور احزاب متعلق به ایام نزدیک انتخابات است و در این‌باره می‌گوید: «از بعد روانشناختی احزاب باید برای افکار عمومی در مورد فعالیت‌ها و ورودشان شفاف‌سازی‌ها و اطلاع‌رسانی‌هایی لازم را داشته باشند. مهم‌ترین اقدام این است تفکر حزبی به عرصه جامعه و آموزش رسوخ کند. اگرچه عملیاتی کردن احزاب در عرصه قدرت است هم جایگاه و اهمیت خود را دارد.»

ابوالقاسم رثوفیان، دبیر کل حزب اسلامی ایران زمین هم در مورد اقبال شهروندان به احزاب به «شهروند» می‌گوید: «باور‌ها بر این مسأله تکیه دارند که ایرانیان راغب به کار گروهی نیستند، اگر چه به شخصه چنین برداشتی ندارم چون معتقدم مساجد یکی از نمونه‌های کار تشکیلاتی است، بنابر این می‌توان نتیجه گرفت مردم گریزی از کار گروهی ندارند چون با حضورشان در مساجد این را ثابت کرده‌اند که اهل کار تشکیلاتی‌اند.» وقتی صحبت از حزب و تشکلات به میان می‌آید، تأثیر آنها بر افکار عمومی مدنظر قرار می‌گیرد، چون این واقعیت امتحان شده‌ای است که احزاب شهروندان منزوی و بی‌تفاوت را به شهروندان آگاه و فعال تبدیل و آنها را با ساختار سیاسی و اجتماعی آشنا می‌کنند. رثوفیان این مسأله را از منظر سازمان‌های سیاسی و احزاب و گروه‌ها واکاوی می‌کند: «ما احزابی داشتیم که موفق ظاهر شدند. ما در طول تاریخ توده را داشتیم که به هر دلیل توانسته بود بخشی از جامعه ایرانی را مجذب خود کند. بعد از انقلاب هم حزب جمهوری اسلامی چنین جذابیتی را توانست ایجاد کند. درواقع این دو تجربه نشان از این دارد که مردم اقبال عمومی به احزاب دارند و از کار تشکیلاتی و حزبی دوری نمی‌کنند.»

رثوفیان یکی از دلایل ناموفق بودن احزاب را رعایت نکردن قاعده بازی در عرصه حزب و سیاست می‌داند: «یکی از موانع بازدارنده و عدم رویکرد مردم به احزاب و گروه‌های سیاسی، عدم رویکرد حزبی است. متأسفانه احزاب حزبی‌های عملی می‌کنند، در حالی که حزب باید دارای مانیفست باشد. درواقع احزاب به نقشی که به‌عهده دارند، بی‌توجه‌اند و برای همین است که از جهت‌دهی افکار عمومی غافل می‌مانند و نهادینه و مردمی نمی‌شوند. حزب باید از خود مردم باشد، به این معنا که باید زاینده بطن جامعه باشد، اما این‌گونه نیست. احزابی که داریم از دل قدرت بیرون می‌آیند و این در حالی است که مسئولان توجهی به احزاب ندارند و به آنها نگاهی فرصتی ندارند و بیشتر نگاه تهدیدی به آنها می‌شود. احزاب در تمام جوامع می‌توانند مشاوره رایگان به دولت و نهاد‌های فراقوه‌ای بدهند.»